

**ΜΕΛΕΤΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΦΟΡΗΤΩΝ ΕΠΑΝΑΦΟΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΕ ΑΣΤΕΓΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ -ΔΙΑΒΙΟΥΝΤΕΣ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ Ή ΣΕ
ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ - ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ**

Υποέργο 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900 της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus»

Πακέτο Εργασίας 2: «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» / Παραδοτέο 2.2: «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και εκτάκτων αναγκών»

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	2
Εισαγωγή	3
Προφίλ και δράσεις ΚΟ.Δ.Ε.Π.....	3
Οι δράσεις της ΚΟ.Δ.Ε.Π.....	5
Κοινωνικό Φροντιστήριο «Διδακτική Αλληλεγγύη»	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Ξενώνας Βραχείας Φιλοξενίας Αστέγων Πειραιά «Ανακούφιση»	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Ξενώνας Βραχείας Φιλοξενίας Συνοδών ασθενών του Ειδικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «Μεταξά», «Η Κοινωνική Μέριμνα»	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Κοινωνική Ντουλάπα.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Κοινωνικό Φαρμακείο	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Βοήθεια στο Σπίτι	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Καλοκαιρινό Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Δράσεις ΟΧΕ/ΒΑΑ Πειραιά	6
Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης στον Δήμο Πειραιά	10
Το Υπόεργο της παρούσας Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας	10
Δράσεις της Πράξης «Social Innovation Piraeus» έως σήμερα.....	11
Συνεχής χαρτογράφηση των αναγκών των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων	12
Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και έκτακτων αναγκών	12
Σκοπός της παρούσας μελέτης.....	13
Ορισμός της “Αστεγίας”	13
Άστεγοι: Άνθρωποι Φαντάσματα;	14
Αστεγία και Κοινωνική Πολιτική.....	15
Εθνικά δεδομένα Αστεγίας.....	19
Άστεγοι στον Δήμο Πειραιά.....	21
Χαρτογράφηση αστέγων του Δήμου Πειραιά μέσω παρέμβασης στον δρόμο	21
Οδηγός Επιβίωσης, του Social Innovation Piraeus, για τα άτομα που διαβιούν στο δρόμο.....	24
Δήμος Πειραιάς	24
Δημοτικό Ραδιόφωνο Πειραιά: «Κανάλι Ένα»	25
Έξυπνα Ενεργειακά Παγκάκια στον Δήμο Πειραιά	25
Τεκμηρίωση αναγκαιότητας κοινωνικής παρέμβασης	26
Υπολογισμός ενδεικτικού κόστους παρέμβασης.....	28
Προτεινόμενη μεθοδολογία υλοποίησης της παρέμβασης.....	30
Αίτημα Έγκρισης Προμήθειας	31

Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη τεκμηρίωσης αφορά στην παροχή επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων σε άστεγο πληθυσμό του Δήμου Πειραιά, και δη σε διαβιούντες στον δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα, μειώνοντας το αίσθημα της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης που βιώνει καθημερινά η συγκεκριμένη ομάδα στόχου.

Μέσω της Πράξης “Social Innovation Piraeus”, εξειδικευμένα στελέχη άμεσης παρέμβασης/ Κοινωνικού Λειτουργοί, πραγματοποιούν παρεμβάσεις στον δρόμο (streetworks), καταγράφοντας, σε εβδομαδιαία και μηνιαία βάση, τις αυξημένες ανάγκες ατόμων που διαβιούν στο δρόμο. Εκτός από τις ανάγκες σίτισης και ένδυσης, δυστυχώς, στους άστεγους παρατηρούνται αρνητικά συναισθήματα, λόγω του στίγματος της ασεγίας που έχουν να αντιμετωπίσουν καθημερινά. Αρκετές φορές, η κοινωνία τους προσπερνά, χωρίς να τους υπολογίζει και να μην απευθύνεται σε αυτούς, σαν να είναι «αόρατοι άνθρωποι».

Τα επαναφορτιζόμενα ραδιόφωνα, σκοπεύουν να προσφέρουν την συντροφιά αλλά και την ενημέρωση στον άστεγο πληθυσμό, καθώς θα μπορούν να τα χρησιμοποιούν τις δύσκολες στιγμές. Επίσης, το τεχνικό χαρακτηριστικό της επαναφόρτισης, έχει θετικό αντίκτυπο τόσο στον άστεγο καθώς δεν θα χρειάζεται να αναζητεί το κόστος των μπαταριών, όσο και στο περιβάλλον, μειώνοντας το ενεργειακό αποτύπωμα, μέσω της δυνατότητας επαναφόρτισης στα “έξυπνα” παγκάκια, που βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία στον Δήμο Πειραιά.

Προφίλ και δράσεις ΚΟ.Δ.Ε.Π.

Η Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά (ΚΟ.Δ.Ε.Π.) συστάθηκε το 2011 και αποτελεί ένα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης των κοινοφελών επιχειρήσεων σε κάθε Δήμο, όπως προέβλεπε ο Ν.3852/2010, το Δημοτικό Συμβούλιο Πειραιά με την υπ’ αριθμ.72/186/2011 απόφασή του όρισε την συγχώνευση των προϋπαρχουσών επιχειρήσεων με την επωνυμία «Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Ένταξης Περίθαλψης Αλλοδαπών Πειραιά» και «Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Μέριμνας Πειραιά», σε μία επιχείρηση με την επωνυμία ΚΟ.Δ.Ε.Π. - Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά.

Η ΚΟ.Δ.Ε.Π. επιχορηγείται για συγκεκριμένες δράσεις οι οποίες έχουν σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεδεμένων με τις αρμοδιότητές του Δήμου Πειραιά οι οποίες της έχουν εκχωρηθεί, με βάση το πρόγραμμα που έχει συνάψει με αυτόν.

Η ΚΟ.Δ.Ε.Π. υλοποιεί δράσεις των οποίων σκοπό αποτελεί η προαγωγή του κοινωφελούς της χαρακτήρα, με την υποστήριξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων και γενικότερα των κατοίκων του Δήμου Πειραιά. Στόχος της είναι η μέριμνα για το σύνολο των κοινωνικών προβλημάτων των δημοτών και των κατοίκων εντός των διοικητικών ορίων της πόλης, ανεξαρτήτως ηλικίας και κοινωνικής κατάστασης. Αναλυτικότερα, βασικούς πυλώνες των εγχειρημάτων της είναι: η φροντίδα για την περίθαλψη των οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερων πολιτών, η φροντίδα ηλικιωμένων και ατόμων με αδυναμία μετακίνησης, η περίθαλψη και φαρμακευτική υποστήριξη των ηλικιωμένων και χρονίως πασχόντων, η υποστήριξη ατόμων με αναπηρία, η σίτιση, ένδυση και υλιστική συνδρομή απόρων και αστέγων, η φροντίδα για την ενημέρωση του κοινού σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος, θέματα υγείας και πρόληψης, καθώς και η εν γένει εφαρμογή πολιτικών και δράσεων που στοχεύουν στην μέριμνα και υποστήριξη του ιδιαίτερα ευπαθούς πληθυσμού. Επίσης, η εφαρμογή τακτικών και εκτάκτων κοινωνικών παρεμβάσεων, μέσω δράσεων οι οποίες στοχεύουν στην ενδυνάμωση και στην συστηματική υποστήριξη ιδιαίτερα του ευπαθούς πληθυσμού του Δήμου Πειραιά.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και ως όργανο κοινωφελούς δημόσιου σκοπού, η ΚΟ.Δ.Ε.Π. λειτουργεί εδώ και χρόνια σταθερές κοινωνικές δομές, υλοποιεί κοινωνικά προγράμματα όπως λ.χ. επισιτιστικές δράσεις, κοινωνικό φαρμακείο, κοινωνική ντουλάπα, κοινωνικό φροντιστήριο, ξενώνα αστέγων και ξενώνα βραχείας φιλοξενίας και, επίσης, παρέχει υπηρεσίες, τόσο μέσω του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών και Προγραμμάτων, όσο και στο πλαίσιο χρηματοδοτικών μέσω, είτε κρατικών / θεσμικών, είτε διεθνών / ευρωπαϊκών, όπως τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ I» (ολοκληρωμένο) και «ΕΣΤΙΑ II» (ολοκληρωμένο) με την υποστήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες – (UNHCR), τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ & ΕΡΓΑΣΙΑ I» (ολοκληρωμένο) και «ΕΣΤΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ II», το οποίο ήδη υλοποιείται σύμφωνα με του όρους και προϋποθέσεις του προγράμματος με τίτλο: «Στέγαση και εργασία για τους Αστέγους», στο πλαίσιο των Δράσεων Στέγασης και Κοινωνικής Φροντίδας για τους Αστέγους, όπως αυτές ορίζονται στο ΦΕΚ Β 4545 – 21.12.2017, βάσει των οριζόμενων στην με ΑΔΑ: 6ΛΡΨ465Θ1Ω – 8Μ4 Πρόσκληση, και στην με ΑΔΑ: Ω89846ΜΤΛΚ – ΟΥΠ Συμπληρωματική Πρόσκληση του ΕΙΕΑΔ - Εθνικού Ινστιτούτου εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού. Το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ 2021 για την παροχή αυτόνομων διαμερισμάτων για αιτούντες άσυλο και άτομα που χρήσουν διεθνούς προστασίας, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Μετανάστευσης και Ασύλου του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, στην παρούσα φάση έχει ολοκληρωθεί και η θετική αξιολόγηση δύο ακόμα προγραμμάτων υποστηριζόμενων από εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά μέσα για υλοποίηση από την ΚΟ.Δ.Ε.Π. κατά το 2022, και αναμένεται η σχετική απόφαση ένταξής τους και η σχετικές προγραμματικές συμβάσεις. Πρόκειται για το

Πρόγραμμα «Εστία & Εργασία III» με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Εργασίας, καθώς και για το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ 2022 – παροχή στέγασης σε αυτόνομα διαμερίσματα αιτούντων άσυλο και ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας» με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Οι ωφελούμενοι των κοινωνικών παρεμβάσεων της ΚΟ.Δ.Ε.Π. ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες του Δήμου Πειραιά. Η επιλογή τους βασίζεται σε συγκεκριμένα κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια. Πιο συγκεκριμένα, ωφελούμενοι μπορούν να είναι άτομα όπως άστεγοι, άνεργοι, άποροι, ανασφάλιστοι, χρόνια πάσχοντες, μονογονεϊκές οικογένειες (λ.χ. μητέρες μόνες με ανήλικα τέκνα), οικογένειες πολυτέκνων (λ.χ. από τέσσερα τέκνα και άνω), περιπτώσεις οικογενειών τριτέκνων, χαμηλοσυνταξιούχοι, ηλικιωμένοι μόνι, Ρομά, πρόσφυγες, μετανάστες, εξαρτημένοι από τοξικές ουσίες, LGBTQ, αποφυλακισθέντες κ.ά..

Οι δράσεις της ΚΟ.Δ.Ε.Π.

Η ΚΟ.Δ.Ε.Π. στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και ως όργανο κοινωφελούς δημόσιου σκοπού, λειτουργεί εδώ και χρόνια σταθερές δομές, υλοποιεί κοινωνικά προγράμματα και παρέχει υπηρεσίες, προστασίας και υποστήριξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού στο Δήμο Πειραιά.

Κατά το τρέχον διάστημα, περισσότερες δράσεις τακτικής και έκτακτης κοινωνικής παρέμβασης υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus». Όπως προαναφέρθηκε, βρίσκονται σε εξέλιξη τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ 2021» και «Εστία και Εργασία II», ενώ επίσης, λειτουργεί το Κοινωνικό Φροντιστήριο «Διδακτική Αλληλεγγύη», ο Ξενώνας Αστέρων «Ανακούφιση», το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», το Κοινωνικό Φαρμακείο, η Κοινωνική Ντουλάπα, το Γραφείο Εθελοντισμού, η Υπηρεσία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης και διάφορες επισιτιστικές δράσεις. Ομοίως, ως άμεσες έκτακτες παρεμβάσεις, η ΚΟ.Δ.Ε.Π. υλοποιεί και δράσεις επισιτιστικής συνδρομής, (όπως π.χ. το Πρόγραμμα «Συν-Ένωσις» της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών, το Πρόγραμμα της «ΠΑΕ Ολυμπιακός» και το «Είμαστε Οικογένεια COVID-19» σε συνεργασία με την Μη Κυβερνητική Οργάνωση «Μπορούμε» στο πλαίσιο της Διεθνούς Πρωτοβουλίας Δράσης του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος για τον Covid-19, οπότε και χορήγησε σε δικαιούχους του προγράμματος διατακτικές επιταγές για την αγορά τροφίμων πρώτης ανάγκης). Την περίοδο του καλοκαιριού και των σχολικών διακοπών, η ΚΟ.Δ.Ε.Π. επίσης υλοποιεί Καλοκαιρινό Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά από 6 έως 14 ετών.

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικότερα οι δομές, παροχές και υπηρεσίες της ΚΟ.Δ.Ε.Π. Επιπλέον, τα σταθερά ετήσια προγράμματα κοινωνικής δράσης της ΚΟ.Δ.Ε.Π. περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Πρόγραμμα επισιτισμού ευάλωτων δημοτών της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών
2. Πρόγραμμα επισιτισμού πολύτεκνων νοικοκυριών της ΠΑΕ Ολυμπιακός
3. Κοινωνικό Φροντιστήριο «Διδακτική Αλληλεγγύη»
4. Ξενώνας Βραχείας Φιλοξενίας Αστέγων Πειραιά «Ανακούφιση»
5. Ξενώνας Βραχείας Φιλοξενίας Συνοδών ασθενών του Ειδικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «Μεταξά», «Η Κοινωνική Μέριμνα»
6. Κοινωνική Ντουλάπα
7. Κοινωνικό Φαρμακείο
8. Βοήθεια στο Σπίτι
9. Καλοκαιρινό Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά

Η ανάλυση για κάθε ένα από τα παραπάνω προγράμματα παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της ΚΟ.Δ.Ε.Π.¹.

Δράσεις ΟΧΕ/ΒΑΑ Πειραιά

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει τα κράτη-μέλη της στο να διαμορφώσουν για της πολίτες της καλύτερες συνθήκες ανάπτυξης, ευκαιρίες για εργασία, ικανοποιητικές υποδομές και καλύτερο περιβάλλον. Της τούτο, χρηματοδοτεί Αναπτυξιακά, ή γνωστά και ως Επιχειρησιακά, Προγράμματα. Για την περίπτωση της Ελλάδας πρόκειται για προγράμματα που αφορούν είτε τομείς για το σύνολο της χώρας, είτε περιφέρειες, της π.χ. το Περιφερειακό Πρόγραμμα Αττικής. Σε αυτό το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, η Ε.Ε. προχώρησε στην δημιουργία κάποιων νέων εργαλείων που σκοπό έχουν να τονώσουν την τοπική ανάπτυξη με τρόπο ολοκληρωμένο: π.χ. η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) ή Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων. Αυτό σημαίνει ότι το σχέδιο που θα εφαρμοστεί καθώς και τα έργα που θα υλοποιηθούν βάσει αυτού του σχεδίου, θα πρέπει να αφορούν σε πολλούς τομείς που άπτονται της καθημερινότητας των πολιτών οι οποίοι κατοικούν ή εργάζονται στην εκάστοτε γεωγραφική περιοχή, της λ.χ. σε έναν Δήμο .

Στο πλαίσιο αυτό, για έναν Δήμο, ένα αναπτυξιακό σχέδιο (ΟΧΕ) μπορεί να αφορά σε έργα και δράσεις που έχουν να κάνουν με την καθαριότητα και το περιβάλλον, με την

¹ <http://www.kodep.gr>

επιχειρηματικότητα, με την απασχόληση, με τον πολιτισμό, με τον τουρισμό κλπ. Θέματα. Για ένα στρατηγικό πρόγραμμα δε, αποτελεί κομβική παράμετρο επιτυχίας το να εμπεριέχει στον σχεδιασμό του δράσεις από πολλούς τομείς πολιτικής, ήτοι Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία με την σειρά της θα οδηγήσουν σε ένα προσδοκώμενο αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

Για την περίπτωση του Δήμου Πειραιά, οι προτάσεις που σχεδιάζονται λαμβάνουν υπ' όψη την καθορισμένη περιοχή και την ολοκληρωμένη στρατηγική ανάπτυξης, καθώς και έργα και δράσεις για υλοποίηση, διαδικασίες διακυβέρνησης και διαχείρισης της ΟΧΕ. Οι τρέχουσες προτάσεις οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αττική, επιγραμματικά αφορούν:

- Α: την «Βελτίωση Δεξιοτήτων Ανέργων» που ανήκουν σε Ευπαθείς Ομάδες μέσω Κατάρτισης που οδηγεί σε Πιστοποίηση και συνοδευτικές δράσεις προώθησης στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 09 :«Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)].
- Β: την «Αναβάθμιση των Κοινωνικών Υποδομών του Δήμου Πειραιά και των Νομικών του Προσώπων, που προάγουν την Κοινωνική Φροντίδα, την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Καινοτομία στην Πόλη του Πειραιά» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 10: «Ανάπτυξη – Αναβάθμιση Στοχευμένων Κοινωνικών Υποδομών και Υποδομών Υγείας» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)].
- Γ: το «Δίκτυο Υπηρεσιών Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Διακρίσεων και Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής των Ευάλωτων και Ειδικών Ομάδων (μεταξύ των οποίων ΑΜΕΑ, Έφηβοι-Νέοι με υψηλό κοινωνικό κίνδυνο κ.λπ.),στο Δήμο Πειραιά» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 09 :«Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)].
- Δ: την «Δέσμη Καινοτόμων Δράσεων Κοινωνικοποίησης και Κοινωνικής Ένταξης των Ανέργων του Δήμου Πειραιά που ανήκουν σε Ευπαθείς Ομάδες, με έμφαση της νέους «εκτός αγοράς εργασίας και εκπαίδευσης» (ΕΑΕΚ) και Διασύνδεση όλων με την Αγορά Εργασίας» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 09: «Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)]. Η παρέμβαση αυτή εμπίπτει στην άμεση περιοχή ευθύνης του Δήμου Πειραιά, στην περιοχή εφαρμογής της εγκεκριμένης Ολοκληρωμένης Χωρικής

Επένδυσής του με τίτλο: «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ/ΒΑΑ) Πειραιά».

- Ε: της «Δράσεις για την προώθηση του πολιτιστικού αποθέματος του Δήμου Πειραιά» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 06 : Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στο Αστικό Περιβάλλον, ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)].

Διαπιστώνεται ότι οι παραπάνω πέντε αυτές προτάσεις συνδέονται άμεσα και έμμεσα με την παρούσα Πράξη κοινωνικής καινοτομίας στον Πειραιά και συγκεκριμένα το Υπόεργο 1: «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus/SIP», με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900, της τρεις εξ αυτών, υπάγονται στον Άξονα Προτεραιότητας 09.

Πιο συγκεκριμένα,

- Σχετικά με την Α' πρόταση, από το έργο SIP μπορεί να γίνει σύζευξη ώστε να διασυνδεθούν καταγεγραμμένοι ωφελούμενοι, δηλαδή άτομα τα οποία ανήκουν σε κοινωνικο-οικονομικά ευπαθείς ομάδες, και ειδικά οι άνεργοι – ανειδίκευτοι, ώστε να υπάρξει διάχυση την πληροφορίας και να συμμετέχουν οι ωφελούμενοι που πληρούν τα ειδικά κριτήρια της εν λόγω καταρτίσεις.
- Σχετικά με την Β' πρόταση, της οποίας στόχος είναι η συμπλήρωση και η βελτίωση των Κοινωνικών Υποδομών που προάγουν την Κοινωνική Φροντίδα, την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Καινοτομία στην Πόλη του Πειραιά, από το έργο SIP μπορεί να γίνει της διασύνδεση, τόσο με δομές του φορέα υλοποίησης, όσο και με ωφελούμενους, δηλαδή άτομα τα οποία έχουν καταγραφεί λόγω ευαλωτότητας στην Πράξη της άστεγοι, άνεργοι, ανασφάλιστοι, ηλικιωμένοι, άποροι, μετανάστες κ.ο.κ.
- Σχετικά με την Γ' πρόταση, η οποία σχεδιάστηκε σε συνάρτηση με την κρίση της πανδημίας του Covid-19 που δημιούργησε ένα ασφυκτικό πλαίσιο παροχής υπηρεσιών και οδήγησε στην άμεση ενεργοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων και πόρων, δεδομένης της σωρείας επιπτώσεων στην οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα, με το έργο SIP μπορεί να γίνει σύζευξη καθώς τα μέλη της ομάδας παρέμβασης έχουν λεπτομερώς καταγράψει νέες ανάγκες και αιτήματα δημοτών του Πειραιά που εμφανίστηκαν ή επιτάθηκαν με την υγειονομική ιδιαίτερη κατάσταση. Οι καταγραφές αυτές συνεπώς μπορούν να οδηγήσουν απ' ευθείας σε δυνητικούς ωφελούμενους, των οποίων οι ανάγκες συνάδουν με της παροχές της πρότασης.
- Σχετικά με την Δ' πρόταση η οποία στοχεύει αφενός στην διαρκή αναζήτηση, ταυτοποίηση και η προώθηση της κοινωνικοποίησης και της κοινωνικής ένταξης μη

ενεργών οικονομικά νέων ηλικίας 15 έως 29 ετών που βρίσκονται σε παρατεταμένη χρονικά κατάσταση «εκτός αγοράς εργασίας και εκπαίδευσης» (ΕΑΕΚ) ή/και τείνουν σε αυτά τα χαρακτηριστικά και, εν γένει, διακατέχονται από αρνητική στάση έναντι της κοινωνίας (αποκοινωνικοποίηση) και τα οποία πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και, αφετέρου, στην υλοποίηση δέσμης συνεκτικών ενεργειών ενδυνάμωσης, διασύνδεσης με την Αγορά Εργασίας και κατάλληλης προετοιμασίας για την πρόσβαση σε θέση απασχόλησης ή/και την προώθηση σε επιλογές επιχειρηματικής δραστηριότητας, ατόμων όλων των ηλικιών τα οποία βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας και πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, με έμφαση σε άτομα που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, και πάλι, η Πράξη SIP διαμέσου των αρχείων που διατηρεί αλλά και της συνεχούς επαφής με το πειραϊκό πεδίο, την επαφή με ομάδες στόχου της άνεργοι, νέοι άνεργοι, κλπ. Τόσο μέσω των υπηρεσιών της όσο και μέσω της δράσης των στελεχών της στο πεδίο (Streetwork) και πάλι μπορεί να αποτελέσει σύνδεσμο με δυνητικούς υποψήφιους, να της δικτυώσει και παραπέμψει σχετικά.

- Τέλος, σχετικά με την Ε' πρόταση, που αφορά την υποστήριξη εκδηλώσεων πολιτισμού στον Δήμο Πειραιά, μπορεί και εδώ να σχεδιαστεί συνεργασία και σύμπραξη, ώστε ωφελούμενοι της Πράξης SIP να παραπεμφθούν και να συμμετάσχουν σε εγχειρήματα, έτσι ώστε να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή της πόλης.

Με άλλα λόγια, συνολικά, διαπιστώνεται ότι οι παραπάνω προτάσεις αφορούν πολίτες του Δήμου Πειραιά, με έμφαση σε ευπαθείς ομάδες στόχου, και αποσκοπούν στην βελτίωση των εν γένει συνθηκών διαβίωσής τους, καθώς και στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσα από παρεμβάσεις και δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας. Αντίστοιχα, **το γεγονός αυτό αποτελεί και στόχο της Πράξης κοινωνικής καινοτομίας SIP, η οποία αποτελείται με προτεραιότητα στους ευάλωτους πολίτες** (ήτοι άνεργους, αστέγους, απόρους, ανασφάλιστους, χρόνια πάσχοντες, χαμηλοσυνταξιούχους, χαμηλόμισθους, αποφυλακισθέντες, θύματα διακίνησης και σωματεμπορίας, θύματα έμφυλης βίας, τοξικοεξαρτημένους, μονογονεϊκές και πολύτεκνες οικογένειες, ΑΜΕΑ, μετανάστες-πρόσφυγες-αιτούντες άσυλο, Ρομά κ.ά.) **αλλά και ταυτόχρονα στοχεύει και στο όραμα για το σύνολο της κοινότητας, διαμέσου της υποστήριξης των ευπαθών, τον περιορισμό και την εξάλειψη των κοινωνικών διακρίσεων, άρα και την εναρμόνιση κατεστημένων διαφορών, ήτοι την επιδίωξη της κοινωνικής συνοχής.**

Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης στον Δήμο Πειραιά

Οι «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» αποτελούν συγκεκριμένα το Πακέτο Εργασίας 2 του Υποέργου, το οποίο αφορά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των βασικών και επιμέρους παρεμβάσεων πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής στο Δήμο Πειραιά.

Οι παρεμβάσεις πρόληψης και η υποστήριξη αποτελούν δράσεις πρόληψης ή και ταχείας υποστηρικτικής παρέμβασης και περιλαμβάνουν το σχεδιασμό, την εφαρμογή και παρακολούθηση των εν λόγω ενεργειών, είτε από την ίδια την ΚΟ.Δ.Ε.Π. είτε από άλλους εξειδικευμένους φορείς με τους οποίους υπάρχει συνεργασία.

Με δεδομένο το ευρύτατο πεδίο δραστηριοτήτων της ΚΟ.Δ.Ε.Π., καθώς και το γεγονός ότι οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες προβάλλουν συνεχώς αυξανόμενες και καθίστανται επιτακτικές, ως απόρροια της κοινωνικής και οικονομικής αστάθειας των τελευταίων ετών καθώς και της πανδημίας, είναι διαπιστωμένη πλέον η ανάγκη για δράση και περαιτέρω ενημέρωση, υποστήριξη και διασύνδεση όλο και μεγαλύτερου αριθμού πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και σχετικές υπηρεσίες, που υλοποιούνται τόσο στο τοπικό επίπεδο του Δήμου Πειραιά, όσο και σε ευρύτερη κλίμακα.

Το Υπόεργο της παρούσας Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας

Το αντικείμενο του Υποέργου της Πράξης, στο πλαίσιο της οποίας εκπονείται η παρούσα μελέτη, αφορά συνολικά στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δράσεων κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων, μέσω της μεθοδολογικής και λειτουργικής ενοποίησης των παρεμβάσεων, του συντονισμού και της παρακολούθησης των δράσεων κοινωνικής συνοχής που συντελούνται στον Δήμο, τόσο από τον ίδιο, όσο και από άλλους φορείς και κοινωνικά δίκτυα, και εντάσσεται στην Πράξη «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus».

Η Πράξη, εμπίπτει στην Πρόσκληση: PIR018, Κωδ. Ολοκλ. Στρατ. Χωρ. Αναπτ.: 1092, Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 4234, πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014-2020», στον Άξονα Προτεραιότητας 09: «Πρωώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής», ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.), με τίτλο: «Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας της Κοινωνικής Ένταξης, της Καταπολέμησης της Φτώχειας και των Διακρίσεων, μέσω της Μεθοδολογικής και Λειτουργικής Ενοποίησης των Παρεμβάσεων Κοινωνικής Ένταξης στην Πόλη του Πειραιά σε ένα Ενιαίο, Ιεραρχημένο και Ομογενοποιημένο Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης», με ΑΔΑ:

ΩΤΙΣΩΞΥ-ΠΥΗ, στο πλαίσιο υποβολής αίτησης χρηματοδότησης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014 - 2020».

Το Υποέργο περιλαμβάνει τρία πακέτα εργασίας, με γνώμονα την αποτελεσματική επίτευξη των στόχων της οικείας Πρόσκλησης. Η δημιουργία του «Δικτύου Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus», με τη μοντελοποίηση του μηχανισμού σχεδιασμού κοινωνικών παρεμβάσεων, έχει ως σκοπό να καταγράψει σε βάθος τις ανάγκες του πληθυσμού, τόσο μακροχρόνιες όσο και έκτακτες καθώς και να απαντήσει με ειδικές δράσεις σε αυτές.

Οι επιμέρους δράσεις και ενέργειες της Πράξης που υλοποιούνται για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων περιλαμβάνουν δύο διακριτές ομάδες εργασιών που αφορούν: α) δαπάνες για τη δημιουργία ψηφιακών και άλλων υποστηρικτικών εργαλείων, στοχευμένων μελετών και ερευνών, δράσεων δημοσιότητας, δικτύωσης, κ.α. και, β) δαπάνες που αφορούν σε παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης στον Δήμο Πειραιά.

Δράσεις της Πράξης «Social Innovation Piraeus» έως σήμερα

Οι παρακάτω δράσεις διενεργήθηκαν στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 2: «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» / Παραδοτέο 2.2: «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και εκτάκτων αναγκών» του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900 της Πράξης «**Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus**», μετά από επικαιροποιημένες μελέτες:

1. Διανομή σχολικών σετ σε τσάντες σε 577 σε μαθητές Α' Δημοτικού σε 4^η και 5^η Δημοτική Κοινότητα Πειραιά στις 14.09.2020 για το σχολικό έτος 2020-2021, με όλα τα απαραίτητα είδη για κάθε τάξη.
2. Διανομή Μέσων Ατομικής Προστασίας για τον Covid-19, ήτοι ιατρικές μάσκες μιας χρήσης και αντισηπτικά, σε εργαζόμενους που στεγάζονται στο κτίριο της ΚΟ.Δ.Ε.Π και τους ωφελούμενους του Ξενώνα Βραχείας Φιλοξενίας Αστέγων της ΚΟ.Δ.Ε.Π «Κοινωνική Ανακούφιση», αλλά και σε μαθητές και καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου της ΚΟ.Δ.Ε.Π. «Διδακτική Αλληλεγγύη».
3. Διανομή ειδών χειμερινού ρουχισμού, ήτοι υπνόσακοι και εξωτερικά ενδύματα (μπουφάν), σε άστεγους που διαβιούν στο λιμάνι και κεντρικά σημεία του δήμου Πειραιά την παραμονή και ανήμερα Πρωτοχρονιάς, 31.12.2020 και 01.01.2021, σε συνδυασμό με τα γεύματα Αγάπης της ΚΟ.Δ.Ε.Π..
4. Διανομή εξοπλισμού τηλε-εκπαίδευσης, ήτοι τάμπλετ και γραφίδες, σε μαθητές και καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου «Διδακτική Αλληλεγγύη», τον Ιανουάριο του 2021.

5. Διανομή ειδών για το Πασχαλινό τραπέζι, ήτοι αμνοερίφια και συσκευασμένες πατάτες, σε οικογένειες ωφελούμενων του Social innovation Piraeus οι οποίες πληρούσαν τα κριτήρια.
6. Διανομή ειδών ένδυσης και υπόδησης σε μέλη ευάλωτων νοικοκυριών, καθώς και σε αστέγους μέσω του Street work, αλλά και σε ηλικιωμένους δημότες και κατοίκους του Πειραιά.
7. Διάθεση ειδών σε διαβιούντες στο δρόμο και σε ακατάλληλα ή επισφαλή καταλύματα στο Δήμο Πειραιά μέσω αυτόματων πωλητών (vending machines) με χρήση μάρκας (token) που τοποθετήθηκαν σε τρία σημεία του δήμου.

Συνεχής χαρτογράφηση των αναγκών των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Στο σημείο αυτό, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι διαμέσω της Ομάδας Παρέμβασης των Κοινωνικών Λειτουργών της σε εξέλιξη Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus», η ΚΟ.Δ.Ε.Π. καταγράφει αδιαλείπτως ανάγκες και αιτήματα δημοτών και κατοίκων της πειραιϊκής κοινότητας ως δυνητικών ωφελούμενων των δράσεών της. Στην τρέχουσα περίοδο, αφενός λόγω της οικονομικής ύφεσης των τελευταίων ετών και, αφετέρου, λόγω των επιπρόσθετων δυσμενών απορροιών της παρατεταμένης υγειονομικής κρίσης στην χώρα λόγω πανδημίας (Covid-19) κατά τους τελευταίους δεκαπέντε μήνες (από τον Μάρτιο 2020), παρατηρείται αύξηση αιτημάτων, ενώ διαπιστώνεται επιπλέον οικονομική εξασθένηση των ευπαθών δημοτών, δυσμένεια που εξηγείται συχνά λόγω παρατεταμένης ανεργίας ή απώλειας εργασίας.

Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και έκτακτων αναγκών

Οι «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και έκτακτων αναγκών» στο πλαίσιο του Παραδοτέου 2.2. της Πράξης, περιλαμβάνουν τη δημιουργία μηχανισμού για την πρόληψη του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού στον Δήμο Πειραιά. Με άλλα λόγια, πρόκειται για την δημιουργία συστήματος παροχής κοινωνικής, επισιτιστικής, υλικής και οικονομικής βοήθειας σε κατοίκους που έχουν άμεση ανάγκη. Οι ειδικοί συνεργάτες της Πράξης, όπως κοινωνικοί λειτουργοί και μελετητές, παρατηρούν, εντοπίζουν και καταγράφουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πολιτών κατά περίπτωση αλλά και συνθετικά της εκάστοτε ευάλωτης κοινωνικά ομάδας. Η Ομάδα Έργου της Πράξης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το σύγχρονο πεδίο της πειραιϊκής κοινότητας. Σε αυτήν την μεθοδολογική βάση, οι συνεργάτες στοχάζονται, μετρούν δεδομένα, υπολογίζουν, σχεδιάζουν και διατυπώνουν προτάσεις παρέμβασης ως υποψήφιες επόμενες κοινωφελείς δράσεις του θεσμού.

Απατώντας στην σημερινή συγκυρία, της οικονομικής ύφεσης με τις επιπλέον συνέπειες της παρατεταμένης υγειονομικής κρίσης (Covid-19), και πιο συγκεκριμένα του κοινωνικού αποκλεισμού των αστέγων και διαβιούντων σε ακατάλληλα καταλύματα στο Δήμο Πειραιά,, **η παρούσα πρόταση** για την προμήθεια και την διανομή φορητών επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων, στοχεύει στην μείωση του αισθήματος μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης που βιώνει καθημερινά η συγκεκριμένη ομάδα στόχου.

Σημειώνεται ότι μέσω του ολοκληρωμένου ομογενοποιημένου πληροφοριακού συστήματος που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης ««Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά –Social Innovation Piraeus» με mis 5060900, υπάρχει πλέον η δυνατότητα παρακολούθησης της διάθεσης και διανομής των προμηθευόμενων και διανεμηθέντων ειδών, μέσω της σχετικής πλατφόρμας.

Σκοπός της παρούσας μελέτης

Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο την τεκμηρίωση της ανάγκης για την εκτέλεση προμήθειας επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων σε διαβιούντες στο δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα στο Δήμο Πειραιά. Η ανάγκη για την υλοποίηση της εν λόγω προμήθειας, προκύπτει από τη χαρτογράφηση και καταγραφή διαβιούντων στο δρόμο μέσα από τις παρεμβάσεις (streetworks) που πραγματοποιούνται από την ομάδα κοινωνικών λειτουργών της Πράξης.

Τα επαναφορτιζόμενα ραδιόφωνα, θα δοθούν σε άστεγους, διαβιούντες στον δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα, με σκοπό την μείωση της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης των ατόμων αυτών. Οι άστεγοι, έχοντας τα επαναφορτιζόμενα ραδιόφωνα, δεν θα χρειάζεται συχνά να αναζητούν μπαταρίες (και το ανάλογο κόστος) καθώς θα μπορούν να επαναφορτίζουν τις μπαταρίες χρησιμοποιώντας τα «έξυπνα» παγκάκια που έχουν τοποθετηθεί σε διάφορα σημεία του Δήμου (περισσότερες πληροφορίες για τα παγκάκια παρακάτω). Τέλος, θα υπάρχει η δυνατότητα να ενημερώνονται για τα δρώμενα της πόλης από το «Κανάλι Ένα 90.4», το Δημοτικό Ραδιόφωνο του Δήμου Πειραιά, ενισχύοντας το αίσθημα του «ανήκειν» στην πόλη που διαβιούν.

Ορισμός της “Αστεγίας”

Η αστεγία αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο, κατ' επέκταση λοιπόν παρατηρείται και στην Ελλάδα. Οι άστεγοι αυξάνονται παγκοσμίως σταθερά τα τελευταία χρόνια, τόσο στις ανεπτυγμένες χώρες όσο και στις αναπτυσσόμενες². Η ελληνική νομοθεσία βάσει του άρθρου 29 του Νόμου 4052/2012, ορίζει ως αστεγία την συνθήκη εκείνη κατά την οποία το άτομο που διαμένει στην ενδοχώρα, στερείται πρόσβασης ή έχει επισφαλή πρόσβαση σε

² <https://homelessworldcup.org/homelessness-statistics/>

επαρκή ιδιόκτητη, ενοικιαζόμενη, παραχωρημένη κατοικία, που πληροί τεχνικές προδιαγραφές και διαθέτει βασικές υπηρεσίες ύδρευσης και ηλεκτροδότησης³.

Στην Ευρώπη, η έλλειψη στέγης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα του σύγχρονου κόσμου. Τις αρχές τις δεκαετίας του 1990, ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Εθνικών Οργανώσεων με κεντρικό άξονα την αστεγία «European Federation of National Organization working with the Homeless», FEANTSA. Η συγκεκριμένη Συνομοσπονδία μέχρι και σήμερα εκπροσωπεί χώρες-μέλη τις Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υλοποιεί προγράμματα και δράσεις που έχουν απώτερο στόχο την ενίσχυση πολιτικών υπέρ των δικαιωμάτων των αστέγων καθώς και την ενίσχυση τις ευαισθητοποίησης σε σχέση με το φαινόμενο τις αστεγίας.

Παρά τις δράσεις της που υλοποιούνται κατά καιρούς, τα ποσοστά είναι δραματικά υψηλά. Αυτό παρατηρείται άλλωστε και από τα στατιστικά δεδομένα τις Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εθνικών Οργανισμών για την έλλειψη στέγης η οποία αναφέρεται σε 40.000 αστέγους πανελλαδικά κατά προσέγγιση, ενώ οι μισοί από αυτές τις περιπτώσεις διαμένουν στην Αθήνα, κάτι το οποίο δικαιολογείται βάσει τις πληθυσμιακής κατανομής τις χώρας⁴. Οι τελευταίες στατιστικές τις Κομισιόν δε, αριθμούν τους άστεγους της Ευρώπης σε 4,1 εκατομμύρια⁵, αριθμός που κατά τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, απέχει πολύ από την πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, ο αριθμός που υπολογίζουν ανέρχεται στα 100 εκατομμύρια, απέχοντας πολύ από τις προαναφερόμενες εκτιμήσεις. Είναι δύσκολο να τους υπολογίσει κανείς με ακρίβεια, είτε επειδή ζουν στην αφάνεια, είτε επειδή σε κάποιους, η έλλειψη στέγης είναι προσωρινή.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η σύγχρονη οικονομική κρίση που επικρατεί στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει δημιουργήσει και μια άλλη κατηγορία αστέγων, αυτή των νέο-αστέγων, η οποία σχετίζεται με τις ηλικίες και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες⁶. Πρόκειται για άτομα με πρότερο ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο και μέτριο ως υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, που εντάχθηκαν στην κατηγορία των αστέγων, λόγω ανεργίας ή χαμηλού εισοδήματος, ενώ υπάρχει απουσία υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον.

Άστεγοι: Άνθρωποι Φαντάσματα;

Αρκετά συχνά, ο άστεγος πληθυσμός χαρακτηρίζεται ως «άνθρωποι φαντάσματα», καθώς απομακρύνονται από την ενεργό δράση της κοινωνίας και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, εκτός

3 <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ergasia-koinonike-asphalise/n-4052-2012.html>

4 Mavridis, S. (2018). *Greece's Economic and Social Transformation 2008–2017*. Department of Social Administration and Political Science, Democritus University of Thrace, Greece. Taken from: <https://www.mdpi.com/2076-0760/7/1/9> (accessed 21/09/2020).

5 https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/social_determinants/docs/ev_20170314_co10_en.pdf

6 Theodorikakou, O., Alamanou, A., & Katsadoros, K. (2013): «Neo-homelessness and the Greek crisis. European Journal of Homelessness», 7

από τις σκληρές συνθήκες που βιώνουν στον δρόμο, να νιώθουν έντονα το αίσθημα της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης και περιθωριοποίησης.

Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια ενός άστεγου, που αναφέρει στην 43η συνάντηση των Διαλόγων του Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος ⁷: *«Έρχονται στιγμές που νιώθεις ότι είσαι τελείως μόνος, δηλαδή είσαι μέσα στον κόσμο και εσύ αισθάνεσαι μόνος. Είναι σαν να μην υπάρχουν καθόλου. Περνάνε διάφορες σκέψεις από το μυαλό σου. Απλά υπάρχουν, δεν ζεις. Και περιμένεις από κάπου να πιαστείς».*

Το αίσθημα της κοινωνικής απομόνωσης έγινε πιο έντονο με την έξαρση της πανδημίας του COVID-19, καθώς την πρώτη περίοδο, εφαρμόστηκαν lockdown και επικράτησε το σύνθημα: «Μένουμε Σπίτι». Όμως, το «Μένουμε σπίτι» ήταν (και παραμένει) μια άγνωστη έκφραση για τους άστεγους. Επίσης, οι περισσότερες δομές αστέγων, αρχικά, δεν δεχόντουσαν νέους «ενοίκους» στους χώρους φιλοξενίας και στην συνέχεια απέκτησαν πιο «αυστηρούς» νέους κανονισμούς εισαγωγής και διαμονής σε αυτούς, για να μην υπάρξει διασπορά του Covid-19. Στα τρία χρόνια, που παγκοσμίως βιώνεται η πρωτόγνωρη κατάσταση της πανδημίας, τόσο σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, μετά την ανακάλυψη των εμβολίων, γίνεται μια προσπάθεια ανάκτησης της καθημερινότητας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, έχοντας μεγαλύτερη γνώση, για τον ιό και τα μέτρα προστασίας, οι κοινωνικές δομές επιστρέφουν στην κοινωνική τους δράση αλλά και στις παρεμβάσεις στον δρόμο.

«Μια καλημέρα καρδιάς σε έναν άστεγο στο δρόμο αξίζει πιο πολλά από λεφτά. Είναι ψυχολογικό στήριγμα για έναν άστεγο να νιώθει ότι είναι ορατός στον κόσμο που περνάει δίπλα του, να μην αισθάνεται αόρατος», αναφέρει ο άστεγος στην 43η συνάντηση των Διαλόγων του Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Η σταθερή, εβδομαδιαία παρουσία των Κοινωνικών Λειτουργών στα σημεία των αστέγων, αλλά και η προμήθεια (και έπειτα) διάθεση επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων σε άστεγους, έχει ως σκοπό να μειώσει το αίσθημα της μοναξιάς και να τους κάνει περισσότερους «ορατούς» στην κοινωνία και τον Δήμο που διαμένουν.

Αστεγία και Κοινωνική Πολιτική

Η έλλειψη στέγης πλαισιώνεται στο ευρύτερο πλαίσιο των κοινωνικών πολιτικών και αντιμετωπίζεται με έμμεσο και ασυνεπή τρόπο. Η οικονομική κρίση και η δραματική άνοδος των αστέγων φέρνουν το ζήτημα σταθερά στην πολιτική ατζέντα των κυβερνήσεων. Ο Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής που δημιουργήθηκε το 2016⁸, ανακοίνωσε νέα μέτρα στήριξης των αστέγων της χώρας τα οποία περιλαμβάνουν μια σειρά δράσεων όπως:

⁷ <https://www.snfdialogues.org/el/ekdiloseis/sto-dromo-mia-syzitisi-gia-tin-astegia-me-astegous/>

⁸ <http://www.opengov.gr/minlab/?p=3488>

- η καταγραφή των αστέγων, μέσω σχετικών δεικτών παρακολούθησης του φαινομένου και θέσπιση στόχων μείωσης του σε ετήσια βάση,
- η καταγραφή και ο επαναπροσδιορισμός ολόκληρου του νομοθετικού πλαισίου, σε σχέση με τους άστεγους,
- η δημιουργία ξεχωριστού υπό-μηχανισμού οργάνωσης, συντονισμού και σύνδεσης των εμπλεκόμενων στο ζήτημα φορέων⁹.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο σχεδιασμού κοινωνικής πολιτικής αποφασίστηκε να διεξαχθεί και η πρώτη καταγραφή αστέγων που υλοποιήθηκε το 2018 σε επτά δήμους της χώρας, χωρίς όμως από τότε να έχει επαναληφθεί ή επεκταθεί και στην υπόλοιπη χώρα και δίχως να έχει αποφέρει ουσιαστικά αποτελέσματα σε πρακτικό επίπεδο για τον άστεγο πληθυσμό.

Επί του παρόντος το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) είναι αρμόδιο για τον συντονισμό του δικτύου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης σε άτομα, οικογένειες, πληθυσμιακές ομάδες που περιέρχονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (άρα και των αστέγων), υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων¹⁰. Η διεύθυνση διαχείρισης της φτώχειας του ίδιου υπουργείου δημιούργησε το τμήμα κοινωνικών πολιτικών στέγασης. Τα κύρια καθήκοντά του είναι, ο σχεδιασμός και ο συντονισμός των σχετικών πολιτικών και φορέων, η επισήμανση των αριθμών και των στατιστικών και μεγιστοποίηση του οφέλους από τη σχετική χρήση της δημόσιας ιδιοκτησίας.

Από το 2014 έως και τώρα υλοποιείται το πρόγραμμα «Στέγαση και Επανάταξη», το οποίο αφορά στην μετάβαση από τις δομές επείγουσας στέγασης και τους Κοινωνικούς Ξενώνες, σε αυτόνομες στεγαστικές λύσεις, προϋποθέτοντας την δημιουργία προσιτής και κατάλληλης στέγασης¹¹. Ρητός στόχος του προγράμματος ήταν η «μετάβαση από τις δομές επείγουσας στέγασης και τους Κοινωνικούς Ξενώνες σε αυτόνομες στεγαστικές λύσεις». Ως ομάδες-στόχου ορίστηκαν: πρώτον, οικογένειες και μεμονωμένα άτομα που φιλοξενούνται σε Κοινωνικούς Ξενώνες Αστέγων ή Ξενώνες Ύπνου ή κάνουν χρήση των υπηρεσιών Ανοιχτών Κέντρων Ημέρας Αστέγων. Δεύτερον, οικογένειες και άτομα που έχουν καταγραφεί ως άστεγοι από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων ή τα Κέντρα Κοινωνικής Προνοίας. Τρίτον, γυναίκες που φιλοξενούνται σε Ξενώνες Γυναικών Θυμάτων βίας. Τέταρτον, άτομα που φιλοξενούνται σε Δομές Παιδικής Προστασίας, έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν σπουδάζουν¹².

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι το πρόγραμμα «Στέγαση - Επανάταξη» δεν απευθύνεται σε όλους τους αστέγους αλλά, κυρίως, σε οικογένειες και μεμονωμένα άτομα, που φιλοξενούνται σε Κοινωνικούς Ξενώνες Βραχυχρόνιας Φιλοξενίας ή Ξενώνες Ύπνου ή κάνουν

9 <https://www.feantsa.org/download/gr-country-profile-2018609335085222190081.pdf>

10 <http://www.ekka.org.gr/index.php/about/2018-05-11-06-34-05>

11 <http://www.eiead.gr/publications/docs/Οδηγός%20Εφαρμογής.pdf>

12 http://www.eiead.gr/publications/docs/Αξιολόγηση_του_προγράμματος_ΣΤΕΓΑΣΗ-ΕΠΑΝΕΤΑΞΗ.pdf

χρήση των υπηρεσιών Ανοιχτών Κέντρων Ημέρας Αστέγων ή έχουν καταγραφεί από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων ή τα Κέντρα Κοινωνικής πρόνοιας (άρθρο 9 του Ν. 4109/2013, ΦΕΚ 16, τ.Α') ως άστεγοι και δύνανται άμεσα να επανενταχθούν.

Σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος, αυτό προσανατολίστηκε προς εκείνους τους αστέγους, που δεν έχουν οδηγηθεί στην πλήρη περιθωριοποίηση και διατηρούν σχέσεις και επαφές, ώστε να μην είναι απαραίτητη η μακρόχρονη υποστήριξή τους. Αρχικά, φαίνεται πως αποκλείστηκε η επικέντρωση, σε όσους χρειάζονται ειδική υποστήριξη και για τους οποίους συνηθώς εφαρμόζονται προγράμματα σταδιακής επανένταξης μεγάλης σχετικά διάρκειας. Επιπλέον, στοχεύει στην επανένταξη γυναικών που φιλοξενούνται σε Ξενώνες για γυναίκες θύματα βίας και σε άτομα που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και φιλοξενούνται σε Δομές Παιδικής Προστασίας, εφόσον στερούνται τη δυνατότητα, ή έχουν επισφαλή πρόσβαση σε επαρκή κατοικία.

Η πρόσβαση σε σχήματα στήριξης μισθωμάτων, παράλληλα με την ολική ή μερική κάλυψη λογαριασμών ΔΕΚΟ ή άλλων βιοτικών αναγκών, παραμένουν οι πιο δημοφιλείς και αποτελεσματικές πρακτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στην αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης στέγης. Τα προγράμματα στέγασης σε διαμερίσματα, δημιουργούν συνθήκες επανένταξης για τους ωφελούμενους, αφού η επαφή με τον κοινωνικό ιστό, είναι πιο άμεση σε σχέση με το διάστημα κατά το οποίο παρέμεναν σε δομές επείγουσας στέγασης ή σε κοινωνικούς ξενώνες και τα προβλήματα της καθημερινότητας πρέπει να επιλυθούν, σε μεγάλο βαθμό, από τους ίδιους. Ουσιαστικά χρηματοδοτούνται φορείς υλοποίησης του προγράμματος οι οποίοι πρέπει να υπάγονται στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στα εκκλησιαστικά φιλανθρωπικά ιδρύματα, στους φορείς της Εκκλησίας και στα πιστοποιημένα από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σύμφωνα με το ν. 2646/1998 νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που αποδεδειγμένα δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών στην ομάδα στόχου των αστέγων (Κλίμακα, Άρσις, κλπ.)¹³.

Εν συνεχεία του παραπάνω προγράμματος, το «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» προβλέπει την επιδότηση ενοικίου στους ωφελούμενους για διάστημα έως και 18 μήνες, την κάλυψη βασικών δαπανών για οικοσκευή και υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, καθώς και την επιδότηση εργασίας για διάστημα έως και 12 μήνες σε ποσοστό κατ' ελάχιστον 20% των ενήλικων ωφελούμενων και αφορά δήμους άνω των 100.000 κατοίκων. Παρέχει ψυχοκοινωνική στήριξη στους ωφελούμενους, με στόχο την ενδυνάμωση και κινητοποίησή τους, ώστε να επανενταχθούν ομαλά στον κοινωνικό ιστό. Το πρόγραμμα υλοποιείται από 15 φορείς, Δήμους και δημόσιους φορείς παροχής κοινωνικής φροντίδας, σε συνεργασία με

¹³ <http://www.opengov.gr/minlab/?p=2614>

πιστοποιημένους μη κερδοσκοπικούς φορείς παροχής κοινωνικής φροντίδας, συμπεριλαμβανομένης της ΚΟΔΕΠ¹⁴.

Τέλος, έχει θεσπιστεί τα τελευταία χρόνια το επίδομα στέγασης, το οποίο δίνεται από τον Οργανισμό Προνομιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και είναι ένα προνοιακό πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου για τα νοικοκυριά που μισθώνουν την κύρια κατοικία τους ή πληρώνουν δάνειο για αυτήν και δίνεται με συγκεκριμένα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια¹⁵.

Πρόκειται για την πρώτη οργανωμένη προσπάθεια να αποκτήσει η χώρα συνεκτική στεγαστική πολιτική και αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής προστασίας της πρώτης κατοικίας σε τέτοια κλίμακα.

Εδώ και 3 χρόνια η αστεγία πιστοποιείται φορολογικά και χορηγούνται πιστοποιητικά από δημόσιους φορείς και Κέντρα Ημέρας Αστεγών. Μέσω αυτής της πιστοποίησης μπορούν να αιτηθούν για το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (ΚΕΑ) και το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα¹⁶.

Οι άστεγοι που διαβιούν στο δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα, με την προϋπόθεση ότι έχουν καταγραφεί από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων ή των Κέντρων Κοινότητας. Εντάσσονται, ακόμη, όσοι άστεγοι διαμένουν σε Υπνωτήρια που λειτουργούν στους Δήμους. Οι αιτήσεις υποβάλλονται αποκλειστικά στις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων ή των Κέντρων Κοινότητας. Οι ωφελούμενοι των προγραμμάτων «Στέγαση και Επανάταξη» και «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» που δεν έχουν ενταχθεί στον πυλώνα εργασιακής επανάταξης, εντάσσονται, κατόπιν υποβολής αίτησης, αυτομάτως στο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Οι άστεγοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής προστίμου λόγω μη τήρησης της προθεσμίας για την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Έχουν δικαίωμα εγγραφής στα Μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ με την προσκόμιση βεβαίωσης από την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου ή Κέντρου Κοινότητας ή Υπνωτηρίου. Διενεργείται μία προσπάθεια χρήσης της κενής δημόσιας ιδιοκτησίας σε πολύ χαμηλό κόστος από προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας, η οποία δεν έχει ευοδώσει ακόμα, παρότι θα μπορούσε να καλύψει αρκετά την ανάγκη για στέγαση.

Το πρόγραμμα Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (ΚΕΑ) είναι ένα προνοιακό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και απευθύνεται σε νοικοκυριά που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας. Το πρόγραμμα βασίζεται σε τρεις πυλώνες: α) την εισοδηματική ενίσχυση, β) τη διασύνδεση με υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης,

¹⁴ <http://www.astegoi.gov.gr/index.php/en/qia-polites/domes-ypiresies>

¹⁵ <http://www.opengov.gr/minlab/?p=2660>

¹⁶ <http://www.astegoi.gov.gr/index.php/en/qia-polites/kea>

και γ) τη διασύνδεση με υπηρεσίες ενεργοποίησης που στοχεύουν στην ένταξη ή επανένταξη των δικαιούχων στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική επανένταξη¹⁷.

Παρ' όλα αυτά, ο αριθμός των ανθρώπων που βρίσκονται υπό καθεστώς κοινωνικού αποκλεισμού αυξάνεται και οι άστεγοι πολλαπλασιάζονται ραγδαία, υποδηλώνοντας πως το μοντέλο κοινωνικής πολιτικής που κυοφορείται δεν στοχεύει στην διαφύλαξη της κοινωνικής ιδιότητας του πολίτη, αλλά στην οριακή διαχείριση της ανθρώπινης επιβίωσης¹⁸.

Πλέον, οι Δήμοι βάσει των προαναφερθέντων μεθόδων πιστοποίησης και εάν συνυπολογιστεί ότι κυρίως πραγματοποιούν τα σχέδια δράσεων όπως φαίνεται από τις δομές υλοποίησης¹⁹, έχουν αναλάβει το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης της υλοποίησης των προγραμμάτων αλλά και της εύρεσης λύσεων. Οι τοπικές αρχές έχουν αρχίσει να γίνονται επιχειρησιακές μονάδες για πολλές κοινωνικές υπηρεσίες (ρύθμιση δημόσιου χώρου, υποστήριξη για άστεγους και οικονομικά ευάλωτους ανθρώπους, αναγνώριση των δικαιούχων για στεγαστική βοήθεια κ.λπ.).

Ωστόσο, οι νέες διατάξεις δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί πλήρως, ενώ εκκρεμούν πολλά ζωτικά ζητήματα (διοικητικά, οικονομικά, συντονισμός). Από το 2017 έχει αποφασιστεί η δημιουργία 20 νέων μονάδων για την καταπολέμηση της αστεγίας σε όλη την χώρα, 10 κέντρα ημέρας και 10 υπνωτήρια, αλλά ακόμα δεν έχουν τεθεί όλες σε λειτουργία ή άλλες υπολειτουργούν.

Είναι η πρώτη φορά που οι Δήμοι, έστω και έμμεσα, συμμετέχουν σε επιχειρησιακά σχέδια που στοχεύουν στους αστέγους. Τα έργα χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία 2014-2020, στο πλαίσιο του ειδικού άξονα 9, όπου η έλλειψη στέγης, αναγνωρίζεται άμεσα, ως κοινωνικό ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί (FEANTSA, 2018).

Εθνικά δεδομένα Αστεγίας

Η μοναδική εθνική επίσημη δημοσιευμένη σχετική έρευνα πάνω στην οποία μπορούμε αυτήν την στιγμή να βασιστούμε για τον Δήμο Πειραιά, είναι αυτή που διεξήχθη από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε συνεργασία με το ΠΑΝΤΕΙΟ Πανεπιστήμιο και άλλους κοινωνικούς φορείς το 2018. Πρόκειται για μία πιλοτική απογραφή αστέγων δρόμου και δομών υποστήριξης σε 7 Δήμους της χώρας, συμπεριλαμβανομένου του Πειραιά²⁰.

Με βάση την ανωτέρω έρευνα, το σύνολο των αστέγων που καταγράφηκαν στον Δήμο Πειραιά είναι 265 από το σύνολο των 1645 και στους 7 Δήμους, τρίτος κατά σειρά.

17 <https://keaprogram.gr/pubnr/Home/Contact>

18 Παπαδοπούλου, Δ., Κουραχάνης, Ν. (2017) «Άστεγοι και κοινωνικός αποκλεισμός στην Ελλάδα της Κρίσης». Πολιτεία, Αθήνα.

19 <http://www.astegoι.gov.gr/index.php/en/gia-polites/domes-ypiresies>

20 <https://government.gov.gr/wp-content/uploads/2018/07/ΑΡΧΙΚΑ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ-Μάης-2018-2-1.pdf>

Υπενθυμίζεται εδώ, ότι είναι ο πέμπτος μεγαλύτερος πληθυσμιακά Δήμος της χώρας με 163.688 κατοίκους από την απογραφή του 2011. Η δε Περιφερειακή Ενότητα Πειραιώς έχει 448.997 από την ίδια απογραφή.

	Δρόμος	Παρατήρηση Δρόμος	Δομές	Υποστ. Διαμερίσματα	ΣΥΝΟΛΟ
Σύνολο	317	374	516	438	1645
Αθήνα	106	247	233	207	793
Θεσσαλονίκη	100	71	126	83	380
Πειραιάς	63	33	118	51	265
Ηράκλειο	30	13	21	55	119
Ιωάννινα	12	9	9	-	30
Τρίκαλα	2	-	5	28	35
Ν.Ιωνία	4	1	4	14	23

Από τον παρακάτω Πίνακα (υπ' αριθμ. 2), προκύπτει ο αριθμός των καταγεγραμμένων ανέργων, δυνάμει της τελευταίας επίσημης καταγραφής που πραγματοποιήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ το έτος 2011. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι ο αριθμός των ανέργων, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην περιοχή του Πειραιά, έχει αυξηθεί δραματικά, εξαιτίας όχι μόνον της οικονομικής κρίσης που μαστιάζει την χώρα μας, αλλά και εξαιτίας της πρόσφατης πανδημίας του covid-19, που αποτέλεσε ένα επιπλέον πλήγμα στην οικονομία της Ελλάδας.

Πίνακας 2- Αριθμός Ανέργων Δήμου Πειραιώς το 2011 σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ²¹

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (2011)		
ΔΗΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	163.688	14.429

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο της δημοσιευμένης έρευνας καταγραφής, οι 63 άστεγοι που δέχτηκαν να καταγραφούν στους δρόμους και στα πάρκα του Πειραιά και οι μόλις 33 που προέκυψαν από την παρατήρηση των καταγραφών στην προαναφερθείσα έρευνα, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να αποτελούν τον πραγματικό αριθμό, καθώς η δράση εθνικής καταγραφής που έγινε ήταν συγκεκριμένη γεωγραφικής εμβέλειας και περιορίστηκε σε συγκεκριμένα σημεία κατόπιν υπόδειξης των κοινωνικών υπηρεσιών. Οι ημέρες και οι ώρες που πραγματοποιήθηκε ήταν επίσης περιορισμένες, καθώς ήταν αδύνατο, η παρατήρηση και η καταγραφή, να είναι διαρκείς. Έτσι δίνεται προτεραιότητα στα δεδομένα που είναι ήδη μετρήσιμα, μέσα από τις κοινωνικές υπηρεσίες των δομών φιλοξενίας και τα υποστηριζόμενα διαμερίσματα. Όλα αυτά τα στοιχεία αντλούνται μέσα από την περιγραφή της ίδιας της μεθοδολογίας της εν λόγω μελέτης.

²¹ https://www.patt.gov.gr/site/attachments/article/23637/170619_keimeno.pdf

Άστεγοι στον Δήμο Πειραιά

Ο Δήμος Πειραιά είναι ο δεύτερος πληθυσμιακά δήμος της Αττικής, μετά τον Δήμο της Αθήνας, έχοντας το κεντρικό λιμάνι της χώρας και ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια της Ευρώπης. Αποτελεί λοιπόν κεντρικό σημείο αναφοράς για όλη την χώρα και τον μεγαλύτερο σε επιβατική κίνηση λιμένα της Ευρώπης.

Παράλληλα καταγράφονται σε αυτόν μεγάλα ποσοστά ανεργίας. Εάν συνυπολογιστεί και το γεγονός ότι διαμένουν σε αυτόν, κάτοικοι φαινομενικά εργασιακά ενεργοί αλλά με εισόδημα, κατώτερο του μέσου όρου της χώρας, με περίπου 7.500 δικαιούχους κοινωνικού εισοδήματος αλληλεγγύης (ΚΕΑ) μόνον στον Δήμο Πειραιά και περίπου 30.000 σε όλη την Περιφερειακή Ενότητα Πειραιά και Νήσων, στοιχεία που προκύπτουν μέσα από την ΚΟΔΕΠ, τότε συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί ότι σημαντικός πληθυσμιακός αριθμός, βρίσκεται στο όριο της φτώχειας ή κάτω από αυτό.

Οι επιπτώσεις της φτώχειας δεν περιορίζονται μόνον στα άτομα που αδυνατούν να καλύψουν της βασικές τους ανάγκες, αλλά και στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και στα μεσαία κοινωνικά στρώματα, λόγω της έλλειψης εργασίας ή της ανεπαρκώς ή καθόλου πληρωμένης εργασίας κ.ο.κ.²²

Η κατάσταση της αστεγίας είναι άμεσα συνυφασμένη με την φτώχεια, ως βασικός παράγοντας της²³. Όσο βυθίζεται ένα άτομο ή ένα νοικοκυριό στην φτώχεια, τόσο μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχει να βρεθεί χωρίς επαρκή ή/και καθόλου στέγη²⁴. Ενώ στον Δήμο Πειραιά η καταγραφή της φτώχειας, μέσω των ποσοστών ανεργίας, των δικαιούχων του ΚΕΑ και του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος μπορεί να πραγματοποιηθεί, τα ποσοστά των αστέγων παραμένουν επισήμως άγνωστα.

Χαρτογράφηση αστέγων του Δήμου Πειραιά μέσω παρέμβασης στον δρόμο

Το φαινόμενο της αστεγίας είναι αδιαμφισβήτητο και τα τελευταία χρόνια έχει εκλάβει τρομακτικές διαστάσεις, παρότι η Ευρωπαϊκή Ήπειρος είναι εύπορη και η Ελλάδα μία αναπτυσσόμενη χώρα. Η οικονομική ύφεση, η αλλαγή της οικονομικής κατάστασης όλων των κοινωνικών τάξεων, η προσφυγική και μεταναστευτική ροή έχουν καταστείλει την σημασία του αναφαίρετου δικαιώματος όλων στην στέγη. Η στέγη και η τροφή εξάλλου, αποτελούν τις δύο βασικότερες ανάγκες επιβίωσης για την ανθρωπότητα. Στην περίπτωση όμως των αστέγων απειλούνται και τα δύο.

22 Μπαλούρδος, Δ. (2011): «Επιπτώσεις της κρίσης στη φτώχεια και στον οικονομικό αποκλεισμό: Αρχικές μετρήσεις και προσαρμοστικές πολιτικές», Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών.

23 Alamanou, A., Stamatogiannopoulou, E., Theodorikakou, O., & Katsadoros, K. (2011) «The configuration of homelessness in Greece during the financial crisis», KLIMAKA NGO, Greece.

24 Παπαδοπούλου, Δ., Κουραχάνης, Ν. (2017): «Άστεγοι και κοινωνικός αποκλεισμός στην Ελλάδα της Κρίσης», Πολιτεία, Αθήνα.

Η έλλειψη επαρκών μέτρων κοινωνικής πολιτικής επί του ζητήματος ή η καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, διατηρούν και επεκτείνουν το πρόβλημα ενώ η τακτική «πυροσβεστικών» μέτρων κατά περιόδους δεν είναι αρκετή για να το μειώσει. Όσο σημαντικό είναι να επιβιώσουν οι συνάνθρωποί μας που βρίσκονται στους δρόμους χωρίς στέγη, άλλο τόσο σημαντικό είναι να βγουν από αυτήν την κατάσταση και να αναλάβουν την ζωή τους ως ενεργοί οικονομικά και κοινωνικά πολίτες.

Το βασικότερο βήμα για τον σχεδιασμό επαρκών κοινωνικών παρεμβάσεων που στοχεύουν στην μείωση και εξάλειψη του φαινομένου της αστεγίας είναι η εκτενής πληθυσμιακή καταγραφή του και η ξεκάθαρη κατηγοριοποίηση των αναγκών των αστέγων βάσει των συνθηκών που τους οδήγησαν σε αυτήν την κατάσταση. Άλλες παρεμβάσεις χρειάζεται να υλοποιηθούν στην περίπτωση των ψυχικά νοσούντων, άλλες για τους τοξικοεξαρτημένους, άλλες για τους μετανάστες, άλλες για τους μακροχρόνια άστεγους και άλλες για εκείνους που βρέθηκαν άνευ στέγης πρόσφατα και για οικονομικούς λόγους.

Είναι ένας ολιστικός και παράλληλα εξατομικευμένος τύπος παρέμβασης, ο οποίος δύναται να επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Είναι σημαντικό να σταματήσουμε να μιλάμε για ποσοστά κατά προσέγγιση και να δούμε με κοινωνική ευαισθησία και ειλικρίνεια το γεγονός της αστεγίας στην χώρα και πιο συγκεκριμένα στον Δήμο Πειραιά που τα στοιχεία είναι ελάχιστα.

Πίνακας 3 – Καταγραφή αστέγων μέσω δράσεων Streetwork της Πράξης, έτος 2021

A/A	Μήνας	Επισκέψεις
1	Ιανουάριος 2021	5
2	Φεβρουάριος 2021	2
3	Μάρτιος 2021	5
4	Απρίλιος 2021	6
5	Μάιος 2021	6
6	Ιούνιος 2021	5
7	Ιούλιος 2021	6
8	Αύγουστος 2021	4
9	Σεπτέμβριος 2021	8
10	Οκτώβριος 2021	6
11	Νοέμβριος 2021	11
12	Δεκέμβριος 2021	8
Σύνολο		72

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι μέσω των δράσεων Streetwork που υλοποιεί, από τα τέλη του 2020, η ομάδα πεδίου του έργου Social Innovation Piraeus, ο αριθμός των

αστέγων που έχουν χαρτογραφηθεί σε διάφορα σημεία του Δήμου Πειραιά, την χρονιά 2021, ανέρχεται σε 398 άτομα.

Ακολουθούν αναλυτικά στοιχεία, μέσω πινάκων, από τις Φόρμες Καταγραφής, Παρατήρησης καθώς και από τις καταγραφές στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του προγράμματος: «Social Innovation Piraeus».

Πίνακας 4 – Στοιχεία από τις Φόρμες Καταγραφών, έτος 2021

Στοιχεία από τις Φόρμες Καταγραφών	
Άνδρες	266
Γυναίκες	132
Σύνολο	398

Πίνακας 5 – Στοιχεία από τις Φόρμες Παρατήρησης²⁵, έτος 2021

Στοιχεία από τις Φόρμες Παρατήρησης	
Άνδρες	893
Γυναίκες	257
Παιδιά	111
Σύνολο	1261

Και στους παραπάνω πίνακες, παρατηρείται ότι οι περισσότεροι άνεργοι είναι άνδρες, επιβεβαιώνοντας τα μέχρι τώρα στοιχεία, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων είναι άνδρες από ότι γυναίκες.

Σε αυτό το σημείο, αξίζει να αναφέρουμε ότι στο σύνολο των παρεμβάσεων στο δρόμο (streetworks) από την 01/01/2021 έως 31/12/2021, δόθηκαν τα παρακάτω είδη στους άστεγους, ανάλογα τις ανάγκες τους:

- 302 Υπνόσακους
- 298 Μπουφάν
- 838 Σνακ
- 1261 Νερά
- 629 Χυμοί
- 30 Σετ Ρούχων
- 130 Άλλα είδη ένδυσης και υπόδησης (Από Κοινωνική Ντουλάπα)

²⁵ Αφορά σε αστέγους και διαβιούντες στο δρόμο, που δεν επιθυμούν να δώσουν τα στοιχεία τους, δεν μιλούν κάποια κοινή γλώσσα επικοινωνίας, ή δεν είναι ικανοί για επικοινωνία τη στιγμή του εντοπισμού, οπότε και καταγράφεται το φύλο, η ηλικία κατά προσέγγιση, το σημείο εντοπισμού κλπ.

- 10 ενέσιμα kit
- 16 κιτ Μ.Α.Π
- 19 Προφυλακτικά
- 10 Ενημερωτικά φυλλάδια για τον HIV.
- 16 Βιβλία
- Ατομικές μάσκες προστασίας έναντι του covid-19.

Οδηγός Επιβίωσης, του Social Innovation Piraeus, για τα άτομα που διαβιούν στο δρόμο

Το πρόγραμμα: «Social Innovation Piraeus», μέσω των παρεμβάσεων στους άστεγους και σε κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες, ανέδειξε την ανάγκη δημιουργίας ένα οδηγό επιβίωσης για τα άτομα που διαβιούν στο δρόμο. Έτσι, για πρώτη φορά στον Δήμο Πειραιά, καταγράφονται ένα σύνολο υπηρεσιών και δομών που μπορούν να απευθυνθούν, όσοι διαβιούν στο δρόμο (και όχι μόνο). Στις 62 σελίδες του Οδηγού, ο οποίος εκπονήθηκε δυνάμει της από 07-09-2021 με αρ. πρωτ. 1941 και με ΑΔΑΜ: 21PROC009169527 2021-09-07, ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ, με CPV 22462000-6, και στη στο πλαίσιο των έμμεσων δαπανών της Πράξης, οι ωφελούμενοι αλλά και ο οποιοδήποτε δημότης ή κάτοικος, μπορεί να βρει στοιχεία επικοινωνίας για δομές που αφορούν στην υγεία, νομική υποστήριξη, συσσίτια κ.α. Έτσι το έτος 2021, μεταξύ άλλων- δημιουργήθηκε ένας Οδηγός που θα αποτελέσει «εργαλείο» στους άστεγους, στις δομές αλλά και σε κάθε δημότη ή κάτοικο του Δήμου Πειραιά.

Δήμος Πειραιάς

Ο Πειραιάς είναι πόλη της Αττικής και ο σημαντικότερος λιμένας της Ελλάδας και της ανατολικής Μεσογείου. Ο Δήμος Πειραιά είναι Δήμος της Περιφερειακής ενότητας Πειραιώς και Νήσων, και αποτελεί τον τρίτο μεγαλύτερο δήμο και τον πέμπτο μεγαλύτερο Δήμο της Ελλάδας,. Με βάση την απογραφή του 2011, έχει μόνιμο πληθυσμό 163.688 κατοίκους, ενώ η έκτασή του Δήμου είναι 10.865 τ.χμ. (πυκνότητα πληθυσμού: 15,972.45/km²). Ο Δήμος Πειραιά πρόκειται για έναν δήμο αρκετά εκτενή, που χωρίζεται σε πέντε δημοτικές κοινότητες, την 1η Δημοτική Κοινότητα που περιλαμβάνει την περιοχή της Καλλιπόλης - Χατζηκυριακείου - Φρεαττύδας, τη 2η που αφορά στο κέντρο του Δήμου, την 3η στην οποία ανήκει το Νέο Φάληρο, στην 4η που περιλαμβάνει την περιοχή της Παλαιάς Κοκκινιάς και των Καμινιών και την 5η που είναι η περιοχή της Αγίας Σοφίας, του Καραβά και του Λόφου Βώκου. Δεδομένου του κοινωνικού και οικονομικού προφίλ του Δήμου, σήμερα, αποτελεί επιτακτική ανάγκη, η πόλη του Πειραιά, μαζί με όλους τους αρμόδιους φορείς, να ενισχύσει το υπάρχον σχέδιο αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού των ευάλωτων ομάδων,

24

καθώς και να σχεδιάσει νέες παρεμβάσεις και πολιτικές αντιμετώπισης παρόμοιων φαινομένων.

Δημοτικό Ραδιόφωνο Πειραιά: «Κανάλι Ένα»

Το «Κανάλι Ένα 90,4 FM» γεννήθηκε τον Οκτώβριο του 1988 στον Πειραιά με την απόφαση – σταθμό 552/31.10.1988 του Δημοτικού Συμβουλίου επί δημαρχίας Ανδρέα Ανδριανόπουλου που ίδρυσε τον Ραδιοφωνικό Σταθμό του Δήμου Πειραιά στους 90,6 μεγακύκλους στα fm εκείνη την εποχή. Από την πρώτη στιγμή, που εμφανίστηκε στον ραδιοφωνικό αέρα, αποτέλεσε βασικός πυλώνας ενημέρωσης και ψυχαγωγίας για τον Δήμο Πειραιά. Οι δημότες του Δήμου Πειραιά, γνωρίζουν ότι το Κανάλι Ένα αποτελεί, η ραδιοφωνική φωνή της πόλης τους, και έχουν την δυνατότητα να ενημερωθούν μέσω του ραδιοφώνου αλλά και της ιστοσελίδας του καναλιού. Στο πέρασμα των χρόνων, γνωστά άτομα του καλλιτεχνικού χώρου, έχουν αφήσει το στίγμα τους, είτε μέσω ραδιοφωνικών εκπομπών είτε μέσω διοικητικών θέσεων. Το «Κανάλι Ένα 90,4» τιμήθηκε τον Ιανουάριο του 2018 από το Ίδρυμα Μπότση -μαζί με τα άλλα Δημοτικά Ραδιόφωνα της χώρας- για τη συμπλήρωση 30 χρόνων ελεύθερης ραδιοφωνίας. Μέσω των επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων, οι άστεγοι θα έχουν την δυνατότητα να ενημερώνονται για τα δρώμενα της πόλης, και να νιώθουν μέλη της πόλης τους. Ειδικότερα, ως τοπικός ραδιοφωνικός σταθμός, παρέχει στοχευμένες, συγκεκριμένες και χρήσιμες πληροφορίες, για τον πληθυσμό του δήμου αλλά και την εν λόγω πολυεθάλωτη ομάδα στόχου καθώς άστεγοι και διαβιούντες σε ακατάλληλα ή επισφαλή καταλύματα, θα μπορούν να έχουν άμεση και δωρεάν πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν σε δικαιώματα, παροχές κ.ά. – ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το SIP έχει παρουσιάσει αρκετές φορές τις δράσεις του εκεί²⁶ - , αλλά και να γίνονται κοινωνοί των τοπικών ειδήσεων, τοπικών δρώμενων και τεκταινόμενων. Υπό το πρίσμα αυτό, ο τοπικός ραδιοφωνικός σταθμός, πέραν του ενημερωτικού σκοπού που επιτελεί, ανάγεται και σε μέσο και εργαλείο κοινωνικής συνεκτικότητας, αλλά και σε όχημα κοινωνικής επανένταξης και ενσωμάτωσης, στον τοπικό ιστό της πόλης μας.

Έξυπνα Ενεργειακά Παγκάκια στον Δήμο Πειραιά

Με την αύξηση του πληθυσμού παγκοσμίως, έχει αρχίσει να μελετάται και να δίνεται βαρύτητα στο «οικολογικό αποτύπωμα» κάθε χώρας.

Το οικολογικό αποτύπωμα είναι ένας τρόπος για να μετράμε τις επιδράσεις που προκαλούν πάνω στη Γη οι ανθρώπινες δραστηριότητες. Είναι το μέτρο ζήτησης και κατανάλωσης που μετράει την κάλυψη των αναγκών μιας κοινωνίας, καθώς και τα απορρίμματα και αέρια θερμοκηπίου που παράγει καθημερινά σε εκτάσεις παραγωγικής θαλάσσιας και χερσαίας

²⁶ <https://www.mixcloud.com/KanaliEna904/η-χριστίνα-ψωρογιάννη-στο-κανάλι-ένα-904-19112021/>

επιφάνειας. Επίσης, εκτιμάει όλους τους φυσικούς πόρους που χρειάζονται για την υποστήριξη των υλικών αναγκών ενός πληθυσμού ή ενός ατόμου μέσα από την τεχνολογία, τον τρόπο ζωής και τις συνήθειες της κάθε χώρας. Μελέτες έχουν δείξει ότι αν όλοι οι κάτοικοι του πλανήτη ζούσαν και κατανάλωναν όπως οι Ευρωπαίοι θα χρειαζόμασταν περίπου τρεις πλανήτες.

Ο Δήμος Πειραιά πρωτοπορεί αξιοποιώντας τις σύγχρονες εξελίξεις της τεχνολογίας, τοποθετώντας «έξυπνα» ενεργειακά παγκάκια υποστήριξης ΑμεΑ με πολλαπλές λειτουργίες. Το infokiosk παγκάκι του Πειραιά βρίσκεται στο Ρολόι στο Πασαλιμάνι και το έξυπνο παγκάκι υποστήριξης ΑμεΑ στην Ακτή Μουτσοπούλου και 2ας Μεραρχίας. Ο Δήμος Πειραιά είναι ο πρώτος Δήμος στη χώρα που τοποθετεί παγκάκι υποστήριξης ΑμεΑ, το οποίο διαθέτει ειδικό κάθισμα με πλευρικό πτυσσόμενο στήριγμα και ειδική μεταλλική πρίζα με κλειδί, παρέχοντας τη δυνατότητα φόρτισης ηλεκτρικών αμαξιδίων, ποδηλάτων κ.α. Τα παγκάκια διαθέτουν φωτοβολταϊκό πάνελ στις οροφές τους, γεγονός που τα κάνει απολύτως αυτόνομα ενεργειακά χάρη στη συλλογή ηλιακής ενέργειας. Επιπροσθέτως, το infokiosk διαθέτει, μεταξύ άλλων:

- ❖ 4 θύρες USB για ενσύρματη φόρτιση,
- ❖ διασύνδεση στο Internet μέσω 4G wifi,
- ❖ προβολή – επικοινωνία μέσω Social WiFi,
- ❖ ηχεία για ενημερώσεις,
- ❖ μια μικρή οθόνη για ώρα, ημερομηνία και θερμοκρασία,
- ❖ καθώς και μια μεγάλη οθόνη με χρήσιμες πληροφορίες, όπως καιρός, ενημερώσεις, ανακοινώσεις κ.ά.. Πρόκειται για αντιβανδαλιστικές antigraffiti κατασκευές.

Τα «έξυπνα» ηλιακά παγκάκια είναι σύγχρονα, καινοτόμα, όμορφα σχεδιασμένα, παρέχουν οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη στην πόλη και είναι σχεδιασμένα από ελληνική εταιρεία.

Τα στελέχη άμεσης κοινωνικής παρέμβασης, πέραν από την ενημέρωση που έχουν ήδη παράσχει σχετικά με αυτή την καινοτομία της πόλης μας, κατά την διανομή των φορητών ραδιοφώνων, θα υπενθυμίσουν και θα τονίσουν στην ομάδα στόχου, αυτή την παρεχόμενη δυνατότητα επαναφόρτισης των ραδιοφώνων.

Τεκμηρίωση αναγκαιότητας κοινωνικής παρέμβασης

Σε συνάρτηση με τα ανωτέρω, η μέχρι σήμερα καταγραφή και χαρτογράφηση που έχει πραγματοποιηθεί μέσω των δράσεων Streetwork που υλοποιεί η ομάδα κοινωνικών λειτουργών της Πράξης, καθιστά επιτακτική την ανάγκη της προτεινόμενης προμήθειας

επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων δεδομένου ότι θα μειώσει την άρση αποκλεισμού που βιώνουν καθημερινά οι άστεγοι.

Δεδομένου ότι ο Δήμος Πειραιά:

- αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους δήμους της χώρας,
- ανήκει στην Αττική, η οποία καταγράφει τα μεγαλύτερα ποσοστά αστεγίας, ανεργίας και φτώχειας στην χώρα,
- υπολογίζεται ότι έχει 20% άνεργους επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ποσοστό που έχει αυξηθεί ραγδαία στην Αττική, λόγω οικονομικής κρίσης και της υφιστάμενης πανδημίας του Covid-19,
- αποτελεί τον κεντρικό λιμένα της χώρας και έναν από τους κεντρικότερους της Ευρώπης, κάτι το οποίο σημαίνει ότι εισρέουν σε αυτόν χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες από τα υπόλοιπα λιμάνια της χώρας και λόγω της γεωγραφικής του θέσης αποτελεί σταθμό περιπλανώμενων αστέγων.

Συνεπώς, ο αριθμός των αστέγων και των ατόμων που δεν έχουν επαρκή στέγη, δεν μπορεί να περιορίζεται στους 265 βάσει της εθνικής έρευνας καταγραφής. Μία πιο τεκμηριωμένη αριθμητική τάξη αποτελεί η χαρτογράφηση μέσω των δράσεων Streetwork της Πράξης από την ομάδα έργου, το οποίο ήδη υλοποιείται, και το έτος 2021, ανέρχεται βάση των φορμών καταγραφών σε 398 συνανθρώπους μας .

Κατόπιν των ανωτέρω, και λαμβάνοντας υπόψη:

- Τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η συγκεκριμένη ομάδα των αστέγων και των ατόμων επαπειλούμενης διαβίωσης, οι οποίες έχουν ενταθεί εν μέσω της πανδημίας.
- Την κοινωνική απομόνωση που έρχονται αντιμέτωποι καθημερινά οι άστεγοι.
- Την αναγκαιότητα και την επιτακτικότητα άμεσης κοινωνικής παρέμβασης σε επίπεδο υλικών αγαθών, δια της διάθεσης προς τους αστέγους του Δήμου Πειραιά, κάθε πρόσφορου μέσου, μέσω των υπηρεσιών Streetwork της Πράξης.

Αδιαμφισβήτητα, μία σημαντική πτυχή του ρόλου του ραδιοφώνου στην σύγχρονη εποχή, είναι ο αυστηρά κοινωνικοποιητικός σκοπός που επιτελεί²⁷, καθόσον λειτουργεί ως επικοινωνιακός δίαυλος ενίσχυσης των κοινωνικών ομάδων στόχου, αλλά και ως μια μορφή πανάκειας σε αρνητικά συναισθήματα. Η προμήθεια και η διανομή των επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων, δύναται να αποτελέσει μια μορφή κοινωνικοποίησης και κοινωνικότητας της ομάδας στόχου, η οποία μασιίζεται - μεταξύ άλλων - από το αίσθημα της μοναχικότητας και της απομόνωσης. Οι άστεγοι/διαβιούντες σε ακατάλληλα καταλύματα, πέραν της έλλειψης βασικών βιοποριστικών μέσων, συχνά νιώθουν ανήμποροι να διαχειριστούν την έλλειψη διαπροσωπικών σχέσεων, νιώθοντας εγκλωβισμένοι στον «άδειο μικρόκοσμό τους». Μέσω της προμήθειας αυτής, επιδιώκεται ο σχηματισμός, έστω και ασθενών, δεσμών, η

²⁷ The role of Community Radio in Livelihood Improvement, Field Actions Science Report, 2011.

συναισθηματική στήριξη, η ανάπτυξη μιας μορφής αλληλεπίδρασης, προκειμένου να γεφυρωθεί το κοινωνικό κεφάλαιο, ως παράγωγο στοιχείο των κοινωνικών σχέσεων.

Σε συνάρτηση με τα αναφερόμενα ανωτέρω, κρίνεται απαραίτητη η προμήθεια επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων και η διάθεση τους μέσω της ομάδας άμεσης παρέμβασης Streetwork, στους διαβιούντες σε διάφορα σημεία του Δήμου Πειραιά.

Υπολογισμός ενδεικτικού κόστους παρέμβασης

Για τους σκοπούς του προϋπολογισμού του κόστους για την προμήθεια επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων, ακολουθεί ο σχετικός κατάλογος, με τα αντίστοιχα κόστη, μετά από έρευνα αγοράς που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο 2022 μέσω ενδεικτικών προσφορών που ζητήθηκαν μέσω διαδικτύου και παρουσιάζεται αναλυτικά στο Παράρτημα Α της παρούσης.

Πίνακας 7 – Περιγραφή προτεινόμενης προμήθειας επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων βάσει πραγματοποιηθείσας έρευνας αγοράς

Α/Α	ΕΙΔΟΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ			ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ		Α			Β			Γ		
				ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ
1	Φορητό Ραδιόφωνο Επαναφορτιζόμενο	<p>Ραδιόφωνο FM με αυτόματη σάρωση</p> <p>Αναπαραγωγή MP3 από θύρα USB και κάρτα micro SD</p> <p>Οθόνη LED</p> <p>Ηλεκτρονική ρύθμιση έντασης</p> <p>Κουμπιά για αναπαραγωγή / παύση, προηγούμενο και επόμενο, τυχαία σειρά, επανάληψη ενός, επανάληψη φακέλου και επανάληψη όλων</p> <p>Κουμπιά με αριθμούς για απευθείας επιλογή τραγουδιών</p> <p>Ρολόι με λειτουργία ξυπητηριού</p> <p>Λειτουργία sleep (απενεργοποιείται μόνο του)</p> <p>Υποδοχή ακουστικών 3,5 mm</p> <p>Aux-in jack 3.5 mm</p> <p>Θύρα φόρτισης Mini USB</p> <p>Αξεσουάρ: καλώδιο USB και Aux καλώδιο εισόδου</p> <p>Λειτουργεί με επαναφορτιζόμενη αποσπώμενη μπαταρία λιθίου 800 mAh (συμπεριλαμβάνεται)</p> <p>Πτυσσόμενη κεραία</p> <p>Λειτουργεί και ως εξωτερική κάρτα ήχου</p> <p>Ισχύς: 0.8 W RMS</p> <p>Βάρος: 0,10-0,50 kg</p>	450	22,50 €	5,40 €	27,90 €	10.125,00 €	12.555,00 €	24,60 €	5,91 €	30,51 €	22,02 €	5,29 €	27,31 €	20,89 €	5,01 €	25,90 €
ΣΥΝΟΛΑ							10.125,00 €	12.555,00 €									

Συνολικό κόστος παρέμβασης: Το συνολικό κόστος της προτεινόμενης παρέμβασης, ανέρχεται στο ποσό των 12.555,00 €, συμπ. ΦΠΑ 24%.

Σημειώνεται ότι τα προμηθευόμενα είδη θα φέρουν αυτοκόλλητο με τη σχετική λογοτύπηση στο εξωτερικό τους περίβλημα, όπως αυτή δίνεται στο Παράρτημα Β της παρούσης.

Προτεινόμενη μεθοδολογία υλοποίησης της παρέμβασης

Πραγματοποίηση διαδικασίας δημοσίευσης πρόθεσης σύναψης σύμβασης υποβολής προσφορών για την επιλογή Αναδόχου / Προμηθευτή για την προμήθεια επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων για του ωφελούμενους της Πράξης, ήτοι αστέγων/διαβιούντων στο δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα, κατά τη διενέργεια Streetwork.

Η εν λόγω προμήθεια θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 2: «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» Παραδοτέο 2.2: «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και εκτάκτων αναγκών» του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900 της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus».

Η παράδοση των επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων, θα πραγματοποιηθεί βάσει του αριθμού των διαβιούντων στο δρόμο ή περιπλανούμενων σε συγκεκριμένα χαρτογραφημένα σημεία και των αναγκών αυτών, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί μέσω της διαδικασίας Streetwork. Ο βασικός στόχος της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι η στήριξη και η προστασία ευπαθών κοινωνικών ομάδων, ενισχύοντας θετικά τις συνθήκες της καθημερινής τους διαβίωσης.

Η εναλλακτική αυτή μέθοδος προσέγγισης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, αφορά σε άτομα που μπορεί να βιώνουν ανεργία, φτώχεια, αστεγία, ρατσισμό, βία μέσα στην οικογένεια ή να επιδεικνύουν αντικοινωνική ή / και παραβατική συμπεριφορά που μπορεί να τους στιγματίζει μέσα στην κοινότητα και να δημιουργεί αισθήματα απόρριψης στο κοινωνικό τους περιβάλλον, συνθήκες που σταδιακά μπορεί να τους οδηγήσουν στο περιθώριο.

Η ΚΟΔΕΠ οφείλει να μεριμνήσει έγκαιρα για την προμήθεια των σχετικών ραδιοφώνων και ακολούθως για την άμεση διανομή αυτών, για χρήση από τους αστέγους που διαβιούν στον Δήμο Πειραιά, προκειμένου να βελτιωθούν σημαντικά οι συνθήκες της καθημερινής τους διαβίωσης. Άλλωστε, αποτελεί προτεραιότητα καίριας σημασίας για την ΚΟΔΕΠ και για την Πράξη, η έμπρακτη προσπάθεια ανακούφισης, δια της παροχής αναγκαίων ειδών, προς τους αστέγους και δη σε διαβιούντες στο δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα, οι οποίοι χρήζουν βοήθειας. Γι' αυτό το λόγο η ΚΟ.Δ.Ε.Π. μέσω των κοινωνικών παρεμβάσεων της Πράξης, θα συνεχίσει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να προσφέρει έγκαιρα και άμεσα προς τις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, κάθε πρόσφορο μέσο, το οποίο θα βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσής τους.

Αίτημα Έγκρισης Προμήθειας

Αιτούμαστε την έγκριση της προμήθειας επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων για διάθεση στον άστεγο πληθυσμό και δη σε διαβιούντες στο δρόμο ή σε ακατάλληλα και επισφαλή καταλύματα, προϋπολογισμού έως του ποσού των **12.555,00 €**, συμπ. ΦΠΑ 24%, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., και με προτεινόμενο cρν 32300000-6 - Τηλεοράσεις και ραδιόφωνα, συσκευές εγγραφής και αναπαραγωγής ήχου ή εικόνας- σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Άρθρου 118 του Ν4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν. Σημειωτέον, ότι τα προμηθευόμενα είδη θα φέρουν αυτοκόλλητο με τη σχετική λογοτύπηση στο εξωτερικό τους περίβλημα, όπως αυτή δίνεται στο Παράρτημα Β της παρούσης.

Εισήγηση – Εκπόνηση Μελέτης:

.....

(υπογραφή)

Έλεγχος τεκμηρίωσης – Αναγκαιότητας Προμήθειας
Νικήτας Κανάκης – Υπεύθυνος Πράξης

.....

(υπογραφή)

Παράρτημα Α'

Α/Α	ΕΙΔΟΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ			ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ		Α			Β			Γ		
				ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ	ΤΙΜΗ (χωρίς Φ.Π.Α.)	ΦΠΑ 24%	ΣΥΝΟΛΟ
1	Φορητό Ραδιόφωνο Επαναφορτιζόμενο	<p>Ραδιόφωνο FM με αυτόματη σάρωση</p> <p>Αναπαραγωγή MP3 από θύρα USB και κάρτα micro SD</p> <p>Οθόνη LED</p> <p>Ηλεκτρονική ρύθμιση έντασης</p> <p>Κουμπιά για αναπαραγωγή / παύση, προηγούμενο και επόμενο, τυχαία σειρά, επανάληψη ενός, επανάληψη φακέλου και επανάληψη όλων</p> <p>Κουμπιά με αριθμούς για απευθείας επιλογή τραγουδιών</p> <p>Ρολόι με λειτουργία ξυπνητηριού</p> <p>Λειτουργία sleep (απενεργοποιείται μόνο του)</p> <p>Υποδοχή ακουστικών 3,5 mm</p> <p>Aux-in jack 3.5 mm</p> <p>Θύρα φόρτισης Mini USB</p> <p>Αξεσουάρ: καλώδιο USB και Aux καλώδιο εισόδου</p> <p>Λειτουργεί με επαναφορτιζόμενη αποσπώμενη μπαταρία λιθίου 800 mAh (συμπεριλαμβάνεται)</p> <p>Πτυσσόμενη κεραία</p> <p>Λειτουργεί και ως εξωτερική κάρτα ήχου</p> <p>Ισχύς: 0.8 W RMS</p> <p>Βάρος: 0,10-0,50 kg</p>	450	22,50 €	5,40 €	27,90 €	10.125,00 €	12.555,00 €	24,60 €	5,91 €	30,51 €	22,02 €	5,29 €	27,31 €	20,89 €	5,01 €	25,90 €
ΣΥΝΟΛΑ							10.125,00 €	12.555,00 €									

Παράρτημα Β΄

Δίκτυο Πρόληψης και
Άμεσας Κοινωνικής Παρέμβασης

Ένας Πειραιάς - Μία Κοινωνία

Με την συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

